

"Досвід аналізу інформації
щодо оцінки ризиків впливу інвазійних
чужорідних видів та підготовки пропозицій
до їх переліку для України"

к.б.н., с.н.с. Леся Зуб
д.б.н., с.н.с. Наталя Пашкевич

ДУ “ІНСТИТУТ ЕВОЛЮЦІЙНОЇ ЕКОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ”

НДР “Організаційно-правові та методичні засади оцінки ризиків, контролю розповсюдження інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу природним екосистемам та біорізноманіттю України, опрацювання структури інформації про них у відкритій електронній базі даних”

2019

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

1	Керівник проекту, директор Інституту, академік НАН України, д.б.н., проф. (Вступ, розділи 1, 11)	В.Г. Радченко
2	Провідний науковий співробітник, к.б.н., с.н.с. (Вступ, розділи 5-12, Додаток 2,4,5)	Н.А. Пашкевич
3	Провідний науковий співробітник, д.б.н., проф. (розділ 1, 7, 10)	Р.І. Бурда
4	Провідний науковий співробітник, к.б.н., с.н.с. (розділ 3, 5-11, Додаток 2)	Л.М. Зуб
5	Старший науковий співробітник к.б.н., с.н.с. (розділ 7,8, Додаток 5,7)	Л.М. Губарь
6	Старший науковий співробітник к.б.н. (розділ 7-9 Додаток 2,4)	В.А. Горобчишин
7	Старший науковий співробітник, к.ек.н. (розділ 4)	М.Ю. Григорак
8	Старший науковий співробітник к.б.н., с.н.с. (розділ 10)	Р.К. Матяшук
9	Старший науковий співробітник, к.б.н. (Розділ 8, Додаток 4)	Н.М. Сичак
10	Старший науковий співробітник, к.б.н., с.н.с. (Розділ 7,8, Додаток 3)	М.В. Шевера
11	Науковий співробітник, к.б.н. (розділи 7-10, Додатки 1-2)	Л.П. Лисогор
12	Науковий співробітник, к.б.н. (розділи 2, 7-9, Додатки 1-2,7)	М.С. Прокопук
13	Молодший співробітник, к.б.н. (розділ 9)	М.П. Олійник
14	Молодший співробітник (розділ 2, 7)	О.М. Іваненко
15	Провідний інженер відділу динаміки популяцій ІЕЕ НАНУ (Розділ 12, перелік літератури)	Ю.Г. Березніченко

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 309 с. (+Додатки 158 с.) , 9 рис., 17 фото, 21 табл., 172 джерела

Об'єкт дослідження – інвазійні види.

Мета роботи – розроблення науково обгрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо оцінки ризиків, контролю розповсюдження інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу природним екосистемам та біорізноманіттю України, структури та змістовного наповнення відкритої електронної бази даних щодо таких видів.

Робота виконувалася загальноприйнятими в біології методиками та спеціальними методиками досліджень адаптивної стратегії чужорідних видів.

Результатами НДР є:

РЕЗУЛЬТАТИ:

1. Аналіз досвіду ЄС та міжнародних документів, ухвалених у рамках міжнародних договорів екологічного спрямування щодо інвазійних чужорідних видів на предмет розроблення і впровадження заходів, спрямованих на попередження неконтрольованого поширення інвазійних чужорідних видів рослин і тварин з метою охорони та збереження природного біорізноманіття і екосистем та адаптований переклад українською мовою основних документів, ухвалених у рамках міжнародних договорів екологічного спрямування, керівних і методичних документів щодо поводження з ІЧВ

РЕЗУЛЬТАТИ:

- Рішення 6-ї конференції сторін Конвенції про охорону біологічного різноманіття (від 1992 р.)
- Постанова VIII.18 "Інвазивні види та водно-болотні угіддя" Конференції Договірних Сторін до Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином птахів (2002 р.)
- Регламент (ЄС) № 1143/2014 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2014 року про запобігання та контроль занесення та розповсюдження інвазійних чужорідних видів 2.4. Виконавчий Регламент Комісії (ЄС) 2016/1141 від 13 липня 2016 року про встановлення переліку інвазійних чужорідних видів, що викликають занепокоєння у ЄС, відповідно до Регламенту (ЄС) № 1143/2014 Європейського Парламенту та Ради
- Виконавчий Регламент Комісії (ЄС) 2017/1263 від 12 липня 2017 року оновлення переліку інвазійних чужорідних видів, що викликають занепокоєння у ЄС, встановленого Виконавчим Регламентом (ЄС) 2016/1141 відповідно до Регламенту (ЄС) № 1143/2014 Європейського парламенту та Ради
- Делегований Регламент Комісії (ЄС) 2018/968 від 30 квітня 2018 року доповнення Регламенту (ЄС) № 1143/2014 Європейського Парламенту та Ради стосовно оцінок ризику щодо інвазійних чужорідних видів
- Виконавчий Регламент Комісії (ЄС) 2019/1262 від 25 липня 2019 року про внесення змін до Виконавчого Регламенту (ЄС) 2016/1141 для оновлення переліку інвазійних чужорідних видів, що викликають занепокоєння у ЄС
- Рекомендація № 99 (2003) щодо Європейської стратегії з інвазійних чужорідних видів
- Керівна настанова для урядів щодо поводження із інвазивними чужорідними видами (2016 р.)
- Постанова VIII.18 "Інвазивні види та водно-болотні угіддя" Конференції Договірних Сторін до Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення....." (2002 р.)
- Рекомендація № 99 (2003) щодо Європейської стратегії з інвазійних чужорідних видів
- Рекомендація № 99 (2003) щодо Європейської стратегії з інвазійних чужорідних видів

РЕЗУЛЬТАТИ:

Проведено аналіз щодо інформації, пов'язаної з поводженням/управлінням інвазійними чужорідними видами (ІЧВ):

- Документи Конвенції про біологічне різноманіття про ІЧВ
- Рішення, прийняті Конференцією сторін конвенції про біологічне різноманіття, 14 нарада. 14/11 Інвазійні чужорідні види
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів про ІЧВ
- Постанова VIII.18 "Інвазивні види та водно-болотні угіддя" Конференції Договірних Сторін до Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів (2002 р.)
- Бернська конвенція про охорону дикої флори і фауни і середовищ існування в Європі та питання ІЧВ

РЕЗУЛЬТАТИ:

Європейська політика щодо інвазійних чужорідних видів, як однієї з головних загроз біорізноманіттю, будується на засадах поєданого запровадження регламентуючих та рекомендаційних документів. Вони спираються на принципи усвідомлення, обізнаності, обміну інформацією, запобігання нових інвазій, заходи контролю, інформаційно-пропагандистську діяльність, залучення населення (citizen science) та лобювання осіб, які ухвалюють рішення

РЕЗУЛЬТАТИ:

2. Проект Національного плану заходів, спрямованих на запобігання проникненню і контролю за внесенням ІЧВ до природних та антропогенних екосистем, знищення та пом'якшення (мінімізацію) несприятливого впливу таких видів на період до 2030 року та пропозиції фінансово-економічних розрахунків до нього.

РЕЗУЛЬТАТИ:

Ціль 1. Підвищення рівня поінформованості та науково-методичне забезпечення заходів стосовно поводження з ІЧВ як одного з основних чинників, що впливають на стан біорізноманіття, господарську діяльність і здоров'я людини на місцевому та державному рівнях.

Ціль 2. Удосконалення державної політики, нормативно-правової бази та інституційних спроможностей щодо запобігання проникненню, знищення, контролю за внесенням таких видів до природних екосистем та пом'якшення (мінімізація) несприятливого впливу ІЧВ.

Ціль 3. Розроблення і реалізація практичних заходів запобігання проникненню, контролю за поширенням, знищення і пом'якшення наслідків вторгнення ІЧВ на місцевому та державному рівнях.

Проект

**Таблиця 3.1. Національний план заходів щодо інвазійних чужорідних видів (далі ІЧВ)
на 2020-2030 рр.**

№№	Найменування заходу	Термін виконання, рік	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5
Ціль 1. Підвищення рівня поінформованості та науково-методичне забезпечення заходів стосовно поводження з ІЧВ як одного з основних чинників, що впливають на стан біорізноманіття, господарську діяльність і здоров'я людини на місцевому та державному рівнях				
1.1	Розроблення та апробація критеріїв віднесення видів до категорій ІЧВ в Україні та оцінки рівня їх впливу на біорізноманіття, господарську діяльність, здоров'я населення	2020-2021	НАН України НААН України МОН Мінекоенерго Мінекономіки	Проект документу для схвалення на державному рівні критеріїв віднесення видів до категорій ІЧВ в Україні та оцінки рівня їх впливу на біорізноманіття, господарську діяльність, здоров'я населення
1.2	Підготовка переліків ІЧВ з урахуванням рівня небезпеки для місцевих видів, екосистем і здоров'я людини за окремими таксономічними одиницями або їх групами	2020, 2023, 2025	НАН України НААН України МОН Мінекоенерго Мінекономіки	Проект переліків ІЧВ
1.3	Розроблення системи заходів та наукових спостережень з метою виявлення потенційно небезпечних ІЧВ та запобігання їх проникнення до природних і антропогенних екосистем та подальшого поширення	2020-2021	НАН України НААН України МОН Мінекоенерго	Перелік потенційно інвазійних чужорідних видів, що мають високий рівень ймовірності занесення з сусідніх країн та шляхів їх поширення. Пропозиції для створення системи виявлення потенційно небезпечних ІЧВ та

РЕЗУЛЬТАТИ:

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5
<p>Ціль 2. Удосконалення державної політики, нормативно-правової бази та інституційних спроможностей щодо запобігання проникненню, знищення, контролю за внесенням таких видів до природних екосистем та пом'якшення (мінімізація) несприятливого впливу ІЧВ.</p>				
2.1	Визначення уповноважених ЦОВВ, відповідальних за розроблення та впровадження нормативно-правових документів щодо ІЧВ	2020	КМУ Мінекоенерго Мінекономіки Мінінфраструктури МОН, МКМС	Прийняте рішення КМУ щодо визначення уповноважених ЦОВВ. Внесені зміни до положень про ЦОВВ.
2.2.	Затвердження критеріїв віднесення видів до ІЧВ та оцінки їх впливу на біорізноманіття, господарську діяльність і здоров'я людей та методики їх оцінки	2020-2022	Мінекоенерго Мінекономіки МОН	Затверджені Критерії віднесення видів до ІЧВ та оцінки їх впливу на біорізноманіття, господарську діяльність та здоров'я людей та методики їх оцінки
2.3	Затвердження та періодичне оновлення переліку ІЧВ України за окремими таксономічними одиницями або їх групами	2020, 2023, 2025	Мінекоенерго НАН України НААН України	Затверджений перелік ІЧВ України
2.4	Підготовка пропозицій та внесення змін до Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ» у частині створення та посилення положень стосовно поводження з ІЧВ	2020-2023	Мінекоенерго Мінекономіки Мінфін	Створено основні законодавчі механізми стосовно поводження ІЧВ
2.5	Підготовка пропозицій та внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» в частині запровадження обов'язкових заходів щодо протидії та запобігання поширенню ІЧВ в межах територій та об'єктів природно-заповідного	2020-2023	Мінекоенерго Мінекономіки Мінфін	Створено законодавчий механізм протидії та запобігання поширенню ІЧВ в межах територій та об'єктів ПЗФ

РЕЗУЛЬТАТИ:

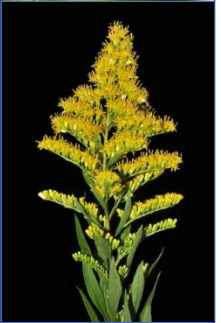
Ціль 3. Розроблення і реалізація практичних заходів запобігання проникненню, контролю за поширенням, знищення і пом'якшення наслідків вторгнення ІЧВ на місцевому та державному рівнях				
3.1	Проведення картування поширення ІЧВ та оцінка їх впливу на біорізноманіття, господарську діяльність і здоров'я людей на місцевому і регіональному рівнях	2020-2023	ОДА	Зібрана базова інформація стосовно ІЧВ на регіональному рівні
3.2	Розроблення та схвалення системи (планів) заходів щодо запобігання проникненню, контролю за поширенням, знищення та пом'якшення наслідків вторгнення ІЧВ з урахуванням особливостей поширення ІЧВ на місцевому та регіональному рівнях	2021-2023	ОДА	Схвалені плани заходів та передбачене фінансування заходів на місцевому та регіональному рівні
3.3	Узагальнення регіональних планів заходів та схвалення плану заходів, що потребують координації та фінансування на загальнодержавному рівні щодо запобігання проникненню, контролю за поширенням, знищення та пом'якшення наслідків вторгнення ІЧВ з урахуванням пріоритетності заходів, що становлять найвищий рівень небезпеки для місцевих видів, екосистем і здоров'я людини за окремими таксономічними одиницями або їх групами	2023-2025	Мінекоенерго Мінекономіки Мінфін Мінрегіон Мінінфраструктури	Схвалені плани заходів та передбачене фінансування пріоритетних заходів на загальнодержавному рівні

РЕЗУЛЬТАТИ:

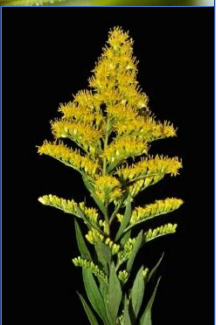
Таблиця 4.2. Розрахунок витрат на створення Координаційного центру

Штат працівників Координаційного центру	Кількість, од.	Середньомісячна зарплата, грн.міс	Зарплата за рік тис.грн.	Примітка
Менеджер	1	15000	180	
Ботанік	1	12000	144	
Зоолог	1	12000	144	
Гідробіолог	1	12000	144	
Технічний працівник	1	5000	60	
Всього фонд оплати праці			672	
Загальний фонд плати праці з нарахуваннями, тис.грн/рік			806	
Витрати на відрядження, тис.грн/рік			100	
Накладні витрати, тис.гр.			121	
Щорічні витрати на діяльність координаційного центру, тис.грн.			1027	
Придбання компютерної техніки, тис.грн.	5	23	116,89	Ціни магазину «Розетка»
Оргтехніка (принтер+телефон), тис.грн.	1		3,96	Ціни магазину «Розетка»
Придбання серверного і програмного забезпечення			1200	Ціни згідно базових умов постачання програмного забезпечення
Обладнання для проведення експертної діяльності центру, тис.грн.			600	Узагальнена вартість лабораторії
Всього на технічне оснащення, тис.грн.			1920,9	

РЕЗУЛЬТАТИ:

3. Науково обґрунтовані критеріїв віднесення видів до категорії ІЧВ, оцінки ризиків та рівня їхнього впливу на біорізноманіття, екосистеми, здоров'я населення та господарську діяльність.

РЕЗУЛЬТАТИ:

Група критеріїв I: Екологічний вплив

1. Здатність порушувати екосистемні процеси та параметри
2. Вплив на структуру існуючих угруповань (оселищ)
3. Вплив на аборигенне біологічне різноманіття
4. Вплив на раритетну складову біоти

Група критеріїв II. Потенціал поширення в регіоні

5. Екологічна сумісність
6. Екологічна універсальність
7. Інтразональність
8. Різноманітність оселищ чи їх типів, куди відбулося вторгнення
9. Місце занесення/поширення

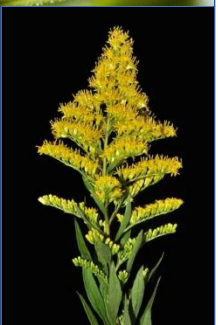
Група критеріїв III. Тенденція поширення (розповсюдження)

10. Сучасні тенденції зміни площі поширення та чисельності
11. Потенціал поширення на значні відстані
12. Здатність до вторгнень в природні оселища аборигенних видів

Група критеріїв IV. Особливості управління

13. Труднощі управління
14. Тривалість управління та наслідки

.

РЕЗУЛЬТАТИ:

Таблиця 5.1

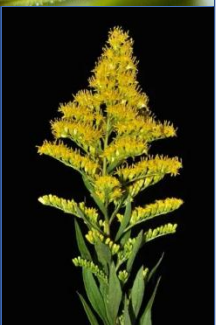
Діагностична таблиця оцінки інвазійного потенціалу чужинних

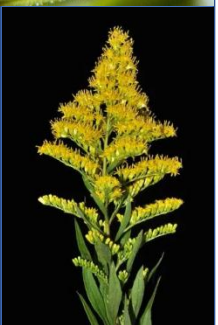
№ п/п	Критерії	Класи ризику та бали		
		низький	помірний	значний
	Бал	1	2	3
1	2	3	4	5
I. Екологічний вплив				
1	Здатність порушувати екосистемні процеси та параметри	вид не здатен трансформувати середовище чи порушувати гомеостаз	вид здатен змінювати перебіг загальносистемних процесів лише за рахунок прямих механічних впливів	вид здатен порушувати абіоточні умови та загальносистемні параметри як за рахунок прямого, так і опосередкованого впливу
2	Вплив на структуру існуючих угруповань (оселищ)	вплив відсутній або незначний: після вселення виду спостерігається >10% скорочення чисельності популяцій, що формують біотоп	впостерігаються помірні зміни в структурі природних угруповань, можливе скорочення чисельності популяцій, що формують оселища на 10-30% або зміна одного виду-домінанта/субдомінанта	впричиняє суттєві зміни у структурі угруповання/оселища (<70% площі постраждали внаслідок інвазії), спостерігається скорочення чисельності популяцій, що формують оселище чи зміна більш як 1-го з домінуючих видів
3	Вплив на аборигенне біологічне різноманіття	Вплив відсутній або незначний: зменшення видового багатства та ценотичного різноманіття не спостерігається	має негативний вплив на 20-50% особин одного або декількох аборигенні видів	Вплив спричиняє значну трансформацію/зменшення біотичного різноманіття (<50%), спричиняє негативний вплив на більш як 50% особин одного або декількох аборигенних видів, спричиняє зникнення хоча б 1 аборигенного виду
4	Вплив на раритетну складову біоти	може вплинути не більш як на 1% видів та популяцій раритетних видів у порівнянні	вплив спричинить негативний вплив на 10% популяції раритетного виду	у разі інвазії зниження чисельності популяцій раритетних видів складе 20% і більше у порівнянні із

РЕЗУЛЬТАТИ:

Таблиця 5.2. Загальний вигляд матриця наслідків впливів для чужорідних видів — ЧВ

		Блоки оцінки			
		1	2	3	4
		Біотичне різноманіття	Оселища	території ПЗФ	У разі вилучення ЧВ...
Мінімальний	Вплив на природне біорізноманіття мінімальний (<10%) у порівнянні з втратою від інших видів опосередкованої антропогенної діяльності). Скорочення видового багатства не помітне (ймовірність <10%).	Не спостерігаються суттєві зміни типів біотопів, вплив на популяції видів, що тут мешкають, відсутній (можливі змін <1% структури популяцій чи площі)	Вплив на різноманіття та поведінку раритетних видів та їх популяцій відсутній, відсутність втрат окремих особин через вплив ЧВ	Повернення до первинного стану відбудеться за кілька днів; зміни біотичного різноманіття, типів оселищ чи особин раритетних видів після зняття впливу ЧВ відсутні	
Незначний	Можливе незначне зниження біорізноманіття (<20% у порівнянні з втратою від інших видів опосередкованих антропогенної діяльності). Скорочення видового багатства не легко виявляються (ймовірності <20%). Площа впливу ЧВ невелика (<20%).	Локалізований вплив на оселища охоплює <10% від загальної площі поширення ЧВ, що може призвести до <10% скорочення чисельності популяцій видів, що формують біотоп.	Вплив на раритетні види та їх популяції незначний (можливе до 1% зниження чисельності популяції).	Відновлення системи очікується від кількох днів до місяців; після виведення ЧВ відсутність втрат видів, популяцій видів та зміни структури оселищ.	
Помірний	Можливе скорочення біорізноманіття <30% порівнянні з втратою від інших видів опосередкованих антропогенної діяльності за рахунок супутніх видів та видів, що трапляються зрідка.	Можлива трансформація/знищення <30% площі оселища, формування нових типів біотопів, <30% зменшення чисельності популяції видів, що формують оселище.	Можливе до 10% зменшення чисельності популяцій раритетних видів.	Якщо ЧВ був вилучений, очікується відновлення менше ніж за рік; відсутність втрат популяцій, потенційна втрата одного супутнього виду – неценозутворювача, можливі втрати генетичного	

Блоки оцінки				
1		2		3
Біотичне різноманіття		Оселища		території ПЗФ
				4
				У разі вилучення ЧВ...
Помірний	Можливе скорочення біорізноманіття <30% порівнянні з втратою від інших видів опосередкованих антропогенної діяльності за рахунок супутніх видів та видів, що трапляються зрідка. Скорочення видового багатства може скласти до 30%. Площі, що зазнають впливу ЧВ не перевищують 30%	Можлива трансформація/знищення <30% площі оселища, формування нових типів біотопів, <30% зменшення чисельності популяції видів, що формують оселище.	Можливе до 10% зменшення чисельності популяцій раритетних видів.	Якщо ЧВ був вилучений, очікується відновлення менше ніж за рік; відсутність втрат популяцій, потенційна втрата одного супутнього виду – неценозутворювача, можливі втрати генетичного різноманіття; відсутність втрати видів, що формують біотоп
	Зменшення біологічного різноманіття становить <30% у порівнянні з втратою від інших видів опосередкованої людини. Скорочення видів багатства та складу <30%. Арея введеного виду впливу є помірною у порівнянні з відомим районом розподілу (<30%).	<30% території ареалу постраждали / вилучені; помірні зміни в типах середовищ існування, спостереження за новими місцями існування, можливі втрати типу середовища існування; <30% скорочення чисельності популяцій, що формують середовища існування.	Скорочення раритетних видів та/або чисельності їх популяцій через вплив ЧВ складає <20%	Якщо ЧВ був вилучений, очікується відновлення менше ніж за десятиліття; можлива кількох супутніх видів, популяцій чи втрата типів біотопів, локальні події вимирання, у т.ч. втрати популяцій раритетних видів та генетичного різноманіття.
	Зменшення біологічного різноманіття становить <70% у порівнянні з втратою від інших видів опосередкованого антропогенного впливу. Можливе <70% скорочення видового багатства та різноманіття. Вплив ЧВ може викликати локальне вимирання.	<70% природних оселищ території поширення ЧВ постраждали / знищені; спостерігаються значні зміни в типах оселищ, втрата більшості існуючих типів біотопів; <70% скорочення чисельності популяцій, що формують оселище; місцеве вимивання принаймні одного виду	Зниження захищених видів становить <20% у порівнянні з загальним скороченням, опосередкованим людьми. Зниження чисельності популяцій охоронюваних видів становить <20%.	Після вилучення ЧВ відновлення не очікується; втрата декількох типів оселищ та популяцій, що їх формують, що спричиняє значне місцеве вимирання; глобальне вимирання принаймні одного виду. Місцеве вимирання декількох раритетних видів, значна втрата генетичного різноманіття.

НАКАЗ

15.03.2024 № 290

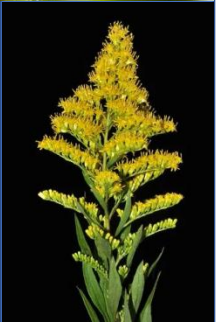
**Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінки
наявного і потенційного впливу (ризиків) інвазійних
чужорідних видів**

Відповідно до пункту 5 [Плану заходів з реалізації Стратегії біобезпеки та біологічного захисту на 2022-2025 роки](#), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.07.2022 № 573, [підпункту 85](#) пункту 4 Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 № 614, **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити [Методичні рекомендації щодо оцінки наявного і потенційного впливу \(ризиків\) інвазійних чужорідних видів](#), що додаються.
2. Департаменту цифрової трансформації, електронних публічних послуг та управління відходами (Євгенія ПОПОВИЧ) забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міндовкілля.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Олександра КРАСНОЛУЦЬКОГО.

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290926-24#Text>

РЕЗУЛЬТАТИ:

4. Попередній перелік ІЧВ України за рівнем небезпеки для місцевих видів, екосистем і здоров'я людини за окремими таксономічними одиницями або їх групами.

РЕЗУЛЬТАТИ:

Таблиця 6.1. Критерії оцінки рівня небезпеки ІЧВ

Критерії Чорного списку	Критерії Сірого списку	Критерії Тривожного списку
<p>1) Інвазійний статус (високий, середній (відповідно до системи оцінки впливу інвазійних видів).</p> <p>2) Негативний вплив на біотоп(и). Зміна складу та структури природних ценозів.</p> <p>3) Значне поширення та висока чисельність у різних типах біотопів.</p> <p>4) Широка еколого-ценотична амплітуда.</p> <p>5) Висока інвазійна активність.</p> <p>6) Висока складність контролю й управління.</p>	<p>1) Інвазійний статус (середній, низький).</p> <p>2) Участь у природних ценозах та прогнозований негативний вплив на біотоп(и).</p> <p>3) Тенденції до зростання чисельності та поширення.</p> <p>4) Таксономічна спорідненість із видами Чорного списку.</p> <p>5) Висока/наявна ймовірність повторних заносів у результаті актуальних видів антропогенної діяльності.</p> <p>6) Є бур'янами або апофітами на території первинного ареалу, природно-кліматичні умови якого схожі з такими на досліджуваній території</p>	<p>1) Інвазійний статус (низький, не виражений (Morse et al., 2004)).</p> <p>2) Таксономічна спорідненість із видами Чорного та Сірого списків.</p> <p>3) Щойно виявлені сторонні види, інвазійні на суміжних територіях чи територіях зі схожими природно-кліматичними умовами.</p> <p>4) Ергазіофіти, які натуралізувалися, широко розповсюджені в антропогенних біотопах, а їх культивування триває.</p>

АПРОБАЦІЯ:

1. Науковий семінар «: «Національний план заходів, спрямованих на забезпечення запобігання проникненню і контролю інвазійних чужорідних видів флори і фауни в Україні на 2020-2030 рр.»

2. Робоча зустріч при Міністерстві екології та природних ресурсів за результатами виконання НДР

